

SVENSKA RIDSPORT
FÖRBUNDET

Verksamhets- planering

För att skapa en verksamhet av hög kvalitet som är långsiktigt hållbar behövs en god planering. När ni arbetat igenom stegen i denna modell för verksamhetsplanering, har ni utgångspunkter för att alla i föreningen ska veta vad de ska göra, för vem och varför.

Värdegrund

Allt arbete och all kommunikation i en förening ska genomsyras av föreningens värdegrund. Värdegrunden är de grundläggande värderingar som föreningen står för, medlemmarnas förhållningssätt till varandra och hästarna samt ställningstaganden för vad som är viktigt i verksamheten. Den påverkar allt ni gör och allt ni säger. Den styr också era val och beslut.

Formulera värdegrund

Om ni inte har en uttalad och levande värdegrund är det er första och viktigaste uppgift att skapa. Samla så många som möjligt i föreningen och diskutera:

1. Hur förhåller vi oss till varandra och våra hästar?

4. Vilka ledord (= värdeord som definierar det vi står för) ska vår verksamhet definieras av?

2. Vad är viktigt i vår verksamhet?

Utgå gärna från Svenska Ridsportförbundets gemensamma värdegrund när ni diskuterar föreningens ledord.

Vi tar ansvar.

- Vi tar ansvar för våra hästar och ser till att hästen finns i en säker miljö.
- Vi agerar om hästen far illa.

Vi respekterar.

- Vi respekterar alla och lever som vi lär.
- Vi står upp när något är orätt.

Vi engagerar.

- Vårt engagemang för hästar och medmänniskor är vår drivkraft.

Vi sprider glädje.

- Vi sprider glädje och gemenskap i en trygg miljö.

Vi är bäst tillsammans.

- Vi är schyssta och skapar förutsättningar för varandra att lyckas.

3. Hur vill vi uppfattas av medlemmar och omvärld?

Behöver ni göra värdegrundsdiskussionen ännu grundligare kan ni diskutera utifrån ridsportens ledstjärnor som finns på nästa sida. Samtal om ledstjärnorna hjälper er bli trygga i vad ridsportens värderingar innebär. Ni kan också diskutera utifrån hela idrottens värdegrund – vad betyder den hos oss?

Ridsportens ledstjärnor

Ridsporten har tagit fram två olika slags ledstjärnor; dels de som har med hästen att göra och de som gäller samspelet mellan dig och dina medmänniskor.

Hästen

- ✓ Jag hanterar hästen på ett sätt som jag kan stå för och som jag är stolt över inför omvärlden
- ✓ Jag behandlar alla hästar med respekt
- ✓ Jag ser till att hästen finns i en trygg och säker miljö och jag reagerar om den far illa
- ✓ Jag tränar och tävlar i samspel med hästen och kräver inte mer än vad vi har förutsättningar att klara av
- ✓ Jag ansvarar själv för att öka min kunskap och kompetens om hästen

Människan

- ✓ Jag visar respekt för alla människor
- ✓ Jag bekräftar och berömmar andra
- ✓ Jag berättar öppet och tydligt om jag har olika uppdrag och roller
- ✓ Jag är en god förebild för ridsporten
- ✓ Jag tar ansvar och agerar om någon bryter mot våra regler

Idrottens värdegrund

Varje förening och varje förbund beslutar själv över sin verksamhet. Idrottsrörelsens har kommit överens om en gemensam värdegrund som all verksamhet ska utgå ifrån:

- ✓ **Glädje och gemenskap.** Glädje och gemenskap är starka drivkrafter för att idrotta. Vi vill bedriva och utveckla all verksamhet så att vi ska kunna ha roligt, må bra och prestera mera.

- ✓ **Demokrati och delaktighet.** Föreningsdemokratien innebär att alla medlemmars röst har lika värde. Delaktighet innebär att alla som deltar får vara med och bestämma om och ta ansvar för sin verksamhet. Demokrati och delaktighet ska utövas jämställt och oavsett bakgrund.

- ✓ **Allas rätt att vara med.** Innebär att alla som vill ska kunna vara med utifrån sina förutsättningar. Alla som vill, oavsett nationalitet, etniskt ursprung, religion, ålder, kön eller sexuell läggning samt fysiska och psykiska förutsättningar, får vara med i föreningsdriven idrottsverksamhet.

- ✓ **Rent spel.** Rent spel och ärlighet är en förutsättning för tävlande på lika villkor. Det innebär att hålla sig inom ramarna för överenskommelser och en god etik och moral. Att verka för mot fusk, doping och en osund ekonomi, mot mobbing, trakasserier och våd såväl på som utanför idrottsarenan.

Aktivt värdegrundsarbete

Värdegrunden ska inte vara ord på ett papper utan en viktig kompass som stöttar och ger riktning i vardagen. För att den ska genomsyra hela er verksamhet behöver ni skapa en plan för hur ni kan hålla igång samtalen om vad er värdegrund betyder. Olika delar av värdegrunden kan behöva kommuniceras och diskuteras i olika sammanhang. Gör en handlingsplan där ni notera budskap, målgrupper, mötesplatser, ansvariga, etc. Ge exempel som gör det lätt att göra rätt! Det behöver också finnas en accepterad rutin för hur ni gör när någon inte följer värdegrunden.

Vad är viktigt i vårt aktiva värdegrundsarbete?

Handlingsplan för aktivt värdegrundsarbete

Budskap	Målgrupp	Mötesplats/tid	Ansvarig	Uppföljning

Verksamhetsidé

Genom att sätta ord på vad föreningen ska bedriva för verksamhet – för vilka och på vilket sätt – tar ni ett första steg på vägen att bygga föreningens identitet. I föreningens stadgar i §1 Ändamål står det vad ni har för ändamål/syfte med föreningen. Utgå från det när ni formulerar er verksamhetsidé.

Utgångspunkter för er verksamhetsidé

En tydlig identitet hjälper er att rekrytera och behålla medlemmar. Beskriv kort och kärnfullt vad ni som förening gör och vad ni vill uppnå. Vad gör er unika?

1. Vem riktar sig verksamheten till?

2. Vad erbjuds och/eller vad ska uppnås?

3. Varför görs detta?

Formulera er verksamhetsidé

Diskutera punkterna 1–3 och sammanfatta diskussionen i en verksamhetsidé. Ett angreppssätt är att formulera enligt följande:

Vi ska... (utgå från svar i punkt 2) **...för/åt/till...** (utgå från svar i punkt 1) **...så att...** (utgå från svar i punkt 3).

Skapa även en rutin för hur ni kontinuerligt stämmer av alla beslut och aktiviteter så de överensstämmer med verksamhetsidén!

Svenska Ridsportförbundets verksamhetsidé

I kraft av ideella föreningar
utvecklar vi ridsport med
kvalité, för alla – hela livet.

Vision

Med utgångspunkt i er verksamhetsidé formulerar ni en vision, det vill säga en bild av vad ni långsiktigt vill uppnå med verksamheten i er förening. Visionen ger en riktning att sträva mot i allt ni gör i vardagen och hjälper er också att berätta om föreningen. Den ska inte vara en utopi utan den ska uttryckas som om ni redan var där.

Om ni inte har formulerat er vision, samla representanter från föreningens olika målgrupper och hjälps åt att kort och kraftfullt beskriva er framtidsbild: Hur ser det ut när ni är som absolut bäst i er förening? Vad strävar ni mot?

Visionen måste också hållas vid liv och utvärderas: Gäller den fortfarande – ger den en realistisk bild av var föreningen ska vara? Skapa en rutin för hur ofta ni stämmer av utvärderingsfrågorna.

Testa

Ni kan testa visionen med hjälp av nedanstående frågeställningar.

Är visionen	Ja	Nej	Nja
begriplig, det vill säga förmedlar och tydliggör den en bild av vart organisationen ska nå eller vad den ska bli?			
önskvärd, det vill säga känns den spännande och intressant för medlemmar, förtroendevalda och intressenter?			
verklighetsförankrad, det vill säga är den utmanande och ambitiös men ändå realistisk och möjlig?			
tydlig nog för att underlätta beslutsfattande, och tydliggör den vilket agerande och vilka handlingar som är viktiga?			
lätt att förmedla, alltså enkel, kortfattad och lätt att uttrycka?			

Om ni har några nej/nja i rutorna – vad behöver ni ändra?

Svenska Ridsportförbundets vision
Svensk Ridsport – världens bästa!

Strategi

En strategi är en övergripande plan som visar vad föreningen ska göra för att nå sin vision. Strategin ska beskriva hur det ni väljer att göra hänger ihop och hur olika val stärker varandra på väg mot er önskade framtid.

SWOT

Strategiarbetet börjar med att analysera de utmaningar föreningen står inför och förstå hur de påverkar verksamheten. Ett bra verktyg för att analysera föreningens nuläge och omvärld är en SWOT-analys. SWOT är en akronym för de engelska orden "Strengths", "Weaknesses", "Opportunities" och "Threats" det vill säga styrkor, svagheter, möjligheter och hot för en verksamhet.

S STYRKA (INRE)

- ➔ Vad är vi bra på?
- ➔ Vad klarar vi och behärskar?
- ➔ Vad brukar vi lyckas med?

W SVAGHETER (INRE)

- ➔ Vad är vi dåliga på?
- ➔ Vilka är bristerna och svaghetererna?
- ➔ Vad gör oss sårbara?

O MÖJLIGHETER (YTTRE)

- ➔ Vad talar för oss?
- ➔ Vad kan vara intressant?
- ➔ Vad kan vara en lösning?

T HOT (YTTRE)

- ➔ Vad kan hindra och försvåra?
- ➔ Vilka motkrafter finns?
- ➔ Vilket motstånd kan vi bemöta?

Börja med att beskriva era styrkor, svagheter, möjligheter och hot. Analysera dem sedan med hjälp av frågorna på nästa sida:

Hur ska vi göra för att bibehålla och förbättra våra styrkor?

Hur ska vi göra för att minimera/eliminera våra svagheter?

Hur ska vi göra för att förebygga och neutralisera riskerna/hoten?

Hur ska vi göra för att ta tillvara våra möjligheter?

Vilka frågor ska vi prioritera?

Strategiska områden

Resultatet av analysen ger en bild av var ni är. Genom att ställa det i relation till var ni vill vara enligt er vision får ni idéer om vad ni behöver arbeta med långsiktigt. Sortera och beskriv idéerna i olika områden. Dessa (strategiska) områden kan sammanfalla med föreningens olika verksamhetsområden, men det kan också vara sådant som behöver genomsyra alla områden. Som exempel kan ett strategiskt område vara "God utvecklingsmiljö" som kräver insatser för flera områden, som anläggning, hästar och utbildning. Formulera målsättningar för varje område (era övergripande och långsiktiga mål) som förtydligar vad strategin ska åstadkomma. Det är viktigt att förankra strategin i organisationen och ge exempel på vad den betyder i vardagen. Lika viktigt är det att med jämna mellanrum utvärdera och omvärdera strategin. Strategin behöver sedan brytas ned i mål på kortare sikt, de som finns i den årliga verksamhetsplanen. Det ska vara tydligt hur de hänger ihop.

Organisation

Ett viktigt steg mot ökat fokus är att definiera de områden ni jobbar med i er förening. Bedriver ni ridskola, driver ni en ridanläggning och anordnar tävlingar/träningar eller bedriver ni annan verksamhet (utbildning, träning, social gemenskap)?

Våra verksamhetsområden

Identifiera era huvudsakliga verksamhetsområden och beskriv kortfattat vad som sker inom respektive område. Det är inom dessa områden som er verksamhetsidé ska förverkligas. På kommande sidor kommer mål och handlingsplaner kopplas till utvecklingen inom de olika verksamhetsområdena.

Exempel på områden i en ridsportförening:

☒ Ridskola	☒ Marknad
☒ Tävling	☒ Anläggning
☒ Kafeteria	☒ Hållbarhet

Namn:

Beskrivning:

Namn:

Beskrivning:

Namn:

Beskrivning:

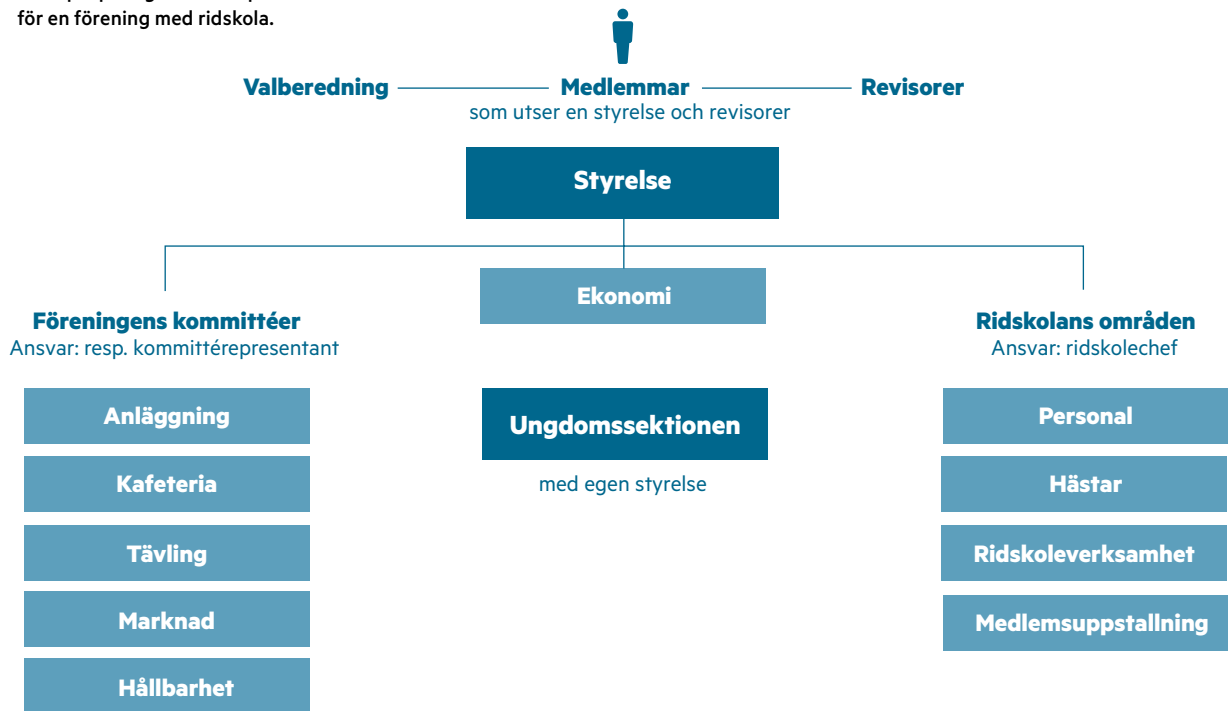
Namn:

Beskrivning:

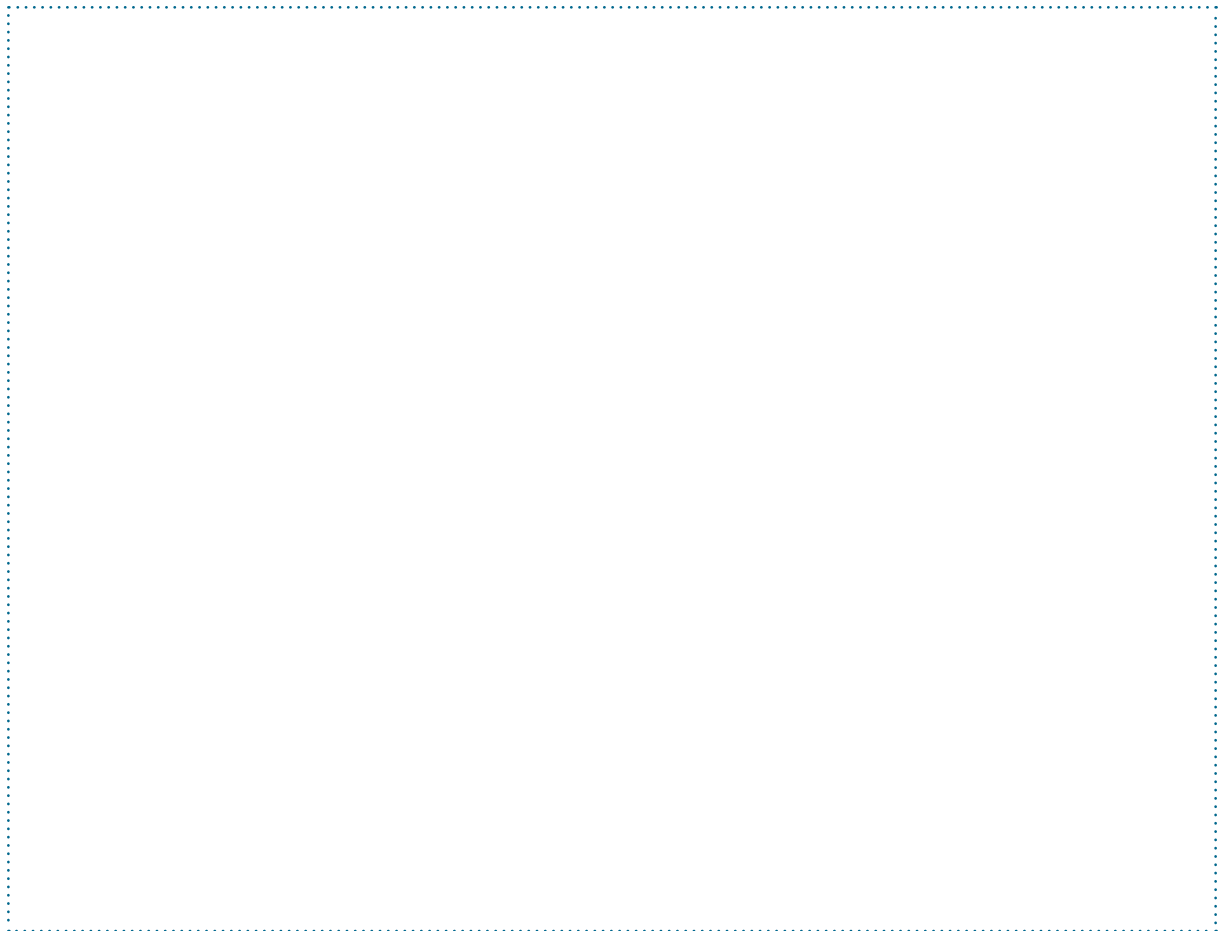
Ridsporten är unik utifrån sin dubbla hemvist i både idrottsrörelsen och hästnäringen. Utgångspunkten i föreningens medlemskap i Svenska Ridsportförbundet är att bedriva en verksamhet som är säker för häst och människa utifrån de regelverk och kriterier som det innebär.

Det är viktigt att det syns i organisationsplanen.

Exempel på organisationsplan
för en förening med ridskola.

Vår organisation

Mål

För att samla arbetet i föreningen krävs beskrivningar av vad som ska uppnås inom i respektive verksamhetsområde. Ni behöver mål på kort sikt, det vill säga för de närmaste 1–2 åren. Dessa målsättningar kan ses som delmål av de långsiktiga, strategiska målen som tar sikte på föreningens vision.

Om en av era strategiska målsättningar är "Vår värdegrund ska genomsyra all verksamhet" så kan målet för tävlingsverksamheten vara "Vi ska arrangera två tävlingshelger med hästvelfärd och värdskap som tema". Försök tillgodose era olika målgruppers behov när ni sätter målen för verksamheten.

Mål används både för styrning och uppföljning av arbetet i föreningen och är ett verktyg för att kunna leda med tydlighet. För medlemmarna ska målen även vara engagerande och de bör öka förståelse för helheten.

Vilka mål ska vi ha?

Beskriv vad ni ska uppnå inom varje verksamhetsområde, det vill säga verksamhetsmålen. För att målen ska bli meningsfulla och tydliga kan ni utgå från det ni redan gör:

➔ Vad gör vi i dag som är bra? Hur kan det bli ännu bättre?

➔ Vad gör vi inte i dag som vi borde göra? Och vad gör vi som vi borde sluta med?

Diskutera och formulera ett mål per verksamhetsområde:

Verksamhetsområde:

Mål:

Verksamhetsområde:

Mål:

Verksamhetsområde:

Mål:

Verksamhetsområde:

Mål:

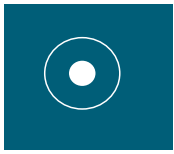
Verksamhetsområde:

Mål:

Verksamhetsområde:

Mål:

S

Specifikt

M

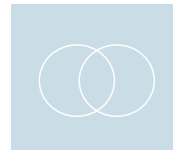
Mätbart

A

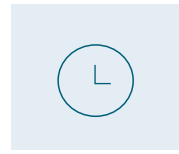
Accepterat

R

Realistiskt

T

Tidsatt

Smarta mål

Ni kan testa målen enligt modellen SMARTa mål med hjälp av nedanstående frågeställningar.

Är målen SMARTa?	Ja	Nej	Nja
Är de Specifika ? Använd aktiva ord som innebär en riktning, till exempel öka, minska och utveckla. Undvik allmänna ord som exempelvis värna om, ta tillvara eller tillgodose.			
Är de Mätbara ? Det som går att mäta blir gjort brukar man säga, så ägna tid åt att komma överens om relevanta mått i pengar, tid eller procent.			
Är de Accepterade ? Mål bör sättas av dem som ska uppfylla dem.			
Är de Realistiska ? Det måste finnas tillräckligt med realistiska förutsättningar för att nå dem.			
När i Tid ska de vara uppnådda? Tidpunkten behöver bestämmas av alla som är involverade.			

**Om ni har några nej/nja i rutorna – vad behöver ni ändra?
Hur behöver målet formuleras om?**

Verksamhetsplan

Verksamhetsplanen konkretiserar hur målen ska uppnås, med vilka resurser det ska ske och vem som är ansvarig. När ni formulerar verksamhetsplanen är det viktigt att utgå från den strategiska planen när ni prioriterar insatser – verksamhetsplanen ska bara innehålla det ni tror att ni mäktar med att genomföra.

Utgångspunkter i verksamhetsplanen

Verksamhetsplanen som presenteras på årsmötet behöver även innehålla utgångspunkterna för era val, dvs:

- ✓ **Värdegrund** – era gemensamma värderingar som präglar hur ni genomför insatser och hur det stärker ert varumärke.
- ✓ **Verksamhetsidé** – ert uppdrag så att det är enkelt att se hur insatserna utgår från detta.
- ✓ **Vision** – den riktning som insatserna ska leda mot.
- ✓ **Strategi** – de översiktliga målsättningarna där målen i verksamhetsplanen kan ses som delmål på vägen. Kopplat till strategin är det klokt att lyfta något från er **SWOT**, exempelvis er verksamhets starka respektive svaga sidor, vilka möjligheter och utmaningar ni ser i framtiden som ni agerar på.

Organisation, mål och aktiviteter

Verksamhetsplanen bör innehålla en **organisationsplan** för att få en översikt av verksamhetsområdena.

Därefter följer **mål** och huvudsakliga **aktiviteter** per område. Aktiviteterna ska beskrivas så det blir tydligt vad som ska göras, hur det bidrar till strategin och hur det sedan följs upp. Dessutom behövs en beskrivning av vilka resurser respektive insats kräver – i ideella krafter och i pengar – samt vem som är ansvarig.

Vad erbjuder vi för vem och på vilket sätt?

Det är också bra med ett avsnitt som beskriver föreningens huvudsakliga **erbjudanden** (lektionsverksamhet, tävlingsarrangemang, medlemsuppställning, etc) och hur föreningen **kommunicerar** sina tjänster. En översikt över befintliga och potentiella **medlemmar** och hur föreningen arbetar med att skapa delaktighet är också en viktig del av verksamhetsplanen. Ju tydligare beskrivning av möjligheter med medlemskapet desto enklare blir det att beskriva hur medlemmarna kan vara viktiga resurser i verksamhetsplanen.

Handlingsplan

Handlingsplaner är konkretiseringar av verksamhetsplanen. I dem beskrivs mer utförligt vilka aktiviteter som ska genomföras när under året och av vem. Handlingsplaner visar också om insatser krockar i tid, behov av resurser eller liknande. Då behöver ni planera om utifrån de insatser som ger mest effekt. Det bästa är om det ni gör på ett område kompletterar ett annat.

Vilka mål ska vi ha?

Beskriv vad ni ska uppnå inom varje verksamhetsområde, det vill säga verksamhetsmålen. För att målen ska bli meningsfulla och tydliga kan ni utgå från det ni redan gör:

- ✓ Vad ska vi göra och varför?
- ✓ Hur ska vi göra?
- ✓ När ska det vara klart?
- ✓ Vem ansvarar och vem genomför?
- ✓ Hur ska vi följa upp?
- ✓ Vilken budget har vi och hur ska aktiviteterna finansieras?

Arbete med verksamhetsplan och handlingsplan

Verksamhetsplanen och handlingsplaner måste kontinuerligt följas upp och utvärderas. Verkligheten kan förändras på olika sätt, och ni måste vara beredda på att ändra i planen om förutsättningarna förändras eller om ni märker att ni har satt för höga eller för låga mål. Det är arbetet med kontinuerliga och dokumenterade uppföljningar som ger resultat i verksamheten. Verksamhetsplanen och den konkreta handlingsplanen är också en utgångspunkt för den verksamhetsberättelse som sedan presenteras till årsmötet.

Beskriv det som ska göras på ett sätt som är tydligt och lätt att följa upp. Det ska vara lätt att genomföra och bocka av det som blir gjort. Sätt också en plan för när och hur ni följer upp vad som blivit gjort. Om det finns surdegar som inte blir genomförda kan det bero på att det är för otydligt beskrivet eller att det inte finns resurser. Då behöver det uppdateras så fort som möjligt. I kolumnen Budget/Finansiering skriver ni in totala siffror för att få en idé om aktivitetens storlek. Det behövs oftast en mer detaljerad budget.

Vad ska vi göra och varför?	Hur ska vi göra?	När ska det vara klart?	Vem ska ansvara och genomföra?	Hur ska vi följa upp?	Budget/ Finansiering	Status?

Budget

Budget är också en plan som hänger nära ihop med all annan planering och som inte kan göras fritt från dessa planer. Det handlar helt enkelt om att sätta siffror på verksamheten.

För att handlingsplanen ska vara möjlig att genomföra behöver ni stämna av vilka pengar ni har för utveckling och hur mycket ni behöver skaffa. Koppla därför en budget till handlingsplanen där ni uppskattar kostnader och eventuella intäkter samt en beskrivning av hur respektive aktivitet ska finansieras. Gör budgeten så detaljerad det bara går och följ upp den med jämna mellanrum. Observera att denna budget hänger ihop med föreningens utveckling och sannolikt bara en mindre del i föreningens totala ekonomi. Budgeten för föreningens ordinarie verksamhet kräver ett kontinuerligt planerings- och uppföljningsarbete.

Utgångspunkter och mallar för budgetarbetet finns kapitel "Planering och budgetering" i Ekonomi i ridsportföreningen.

Snurran som summerar

De delar som presenterats i denna lathund hänger ihop och är beroende av varandra. Medlemmarna beslutar om föreningens riktning och målsättningar samtidigt som de bidrar till arbetet och gör föreningens verksamhet och utveckling möjlig.

